



Norwaco is a collective management organisation representing the members of 35 Norwegian and a number of foreign right holder organisations covering authors, performing artists and producers. Norwaco enters into agreements and acts on behalf of the right holders when collective administration is favourable. Norwaco has agreements and collects and distributes remuneration in the following areas:

- TV distribution (third parties)
- Recordings of TV and radio channels and use of music for educational purposes
- Use of audio-visual material in archives, libraries and museums (cultural heritage)
- Individual distribution of state funded compensation for lawful private copying

Norwaco's activities are organised in administrative sectors, which correspond to the areas of action. Member organisations join the sectors relevant for their members' interests.

Most agreements entered into by Norwaco, are supplemented by extended collective license provisions (ECL) in the Norwegian Copyright Act. Through foreign representation and exchange agreements and the effect of the ECL provisions, remuneration is to a great extent distributed abroad.

You can find more information at our English website:  
<http://www.norwaco.no/eng>

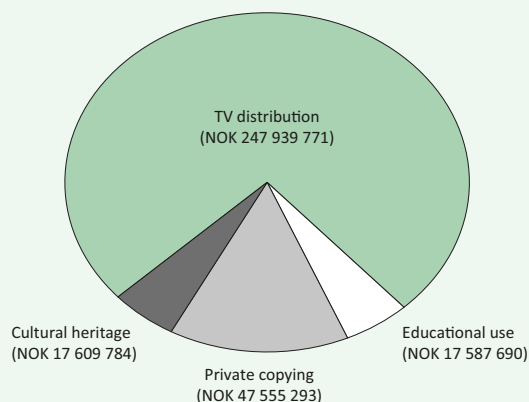
## Key figures for 2015

Collected remuneration <sup>1)</sup>	330 692 538
Distributed remuneration <sup>2)</sup>	512 535 043
Operating costs	22 800 734

1) Distribution of remuneration normally takes place the year after it is collected. All amounts in NOK.

2) Due to disputes solved in 2015, the distributed remuneration includes the years back to 2008.

## Remuneration per area



Norwaco er en forvaltningsorganisasjon som per desember 2015, hadde 35 norske organisasjoner for opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter som medlemmer. Norwaco ivaretar rettighetshavernes interesser der felles forvaltning av opphavsrettigheter og nærstående rettigheter anses som hensiktsmessig. Til sammen representerer Norwacos medlemsorganisasjoner ca. 65 000 individuelle norske rettighetshavere. Norwaco representerer også en rekke utenlandske rettighetshavere gjennom avtaler med utenlandske organisasjoner. I tillegg forvalter Norwaco rettigheter gjennom åndsverklovens bestemmelser om avtalelisens.

## Forvaltningssektorer

Arbeidet i Norwaco er delt inn i forvaltningssektorer med ulike virksomhetsområder:

### • Distribusjon av TV- og radiokanaler

Samtidig og uendret formidling av TV- og radiokanaler fra tredjeparter.

### • Undervisning og annen intern bruk

Bruk av TV- og radioprogrammer samt musikk i undervisning.

### • Kulturarv

Bruk av audiovisuelt materiale i arkiv, bibliotek og museer. Herunder NRKs egenbruk av arkivmateriale.

### • Privatkopiering

Fordeling av kompensasjon for lovlig, privat kopiering av audio- og audiovisuelle verk.

Medlemsorganisasjonene slutter seg til de forvaltningssektorene som er relevante for deres medlemmer. De overdrar til Norwaco rett til å inngå avtaler om forvaltning av rettighetene og til å fordele vederlag eller kompensasjon. Det er medlemmene i hver enkelt sektor som beslutter fordelingen av vederlaget mellom organisasjonene. Fordeling av vederlag til norske og utenlandske rettighetshavere som ikke er medlemmer av tilsluttede organisasjoner, tilligger styret.

## INNHOOLD

Om Norwaco	2
Styrets beretning	5
Årsregnskap 2015	6
Informasjon om virksomheten i 2015	11
Styret, utvalg og administrasjon	17
Redaksjonelle artikler	19

# Tidenes utbetalingsår

2015 ble tidenes utbetalingsår; kr 512 millioner er i løpet av 2015 fordelt fra Norwaco til norske og utenlandske rettighetshavere. Det høye beløpet skyldes at de fleste store tvistene som har versert i en årrekke, ble forlikt i januar 2015, med etterbetalinger som følge av dette.

Norwacos totalinntekter for bruk i 2015 beløper seg til kr 331 millioner. Dette er det høyeste nivået gjennom Norwacos historie. Rundt regnet kr 10 millioner er etteroppgjør for tidligere år, mens resterende kr 320 millioner er reelle inntekter for rettighetsbruk i 2015.

I 2015 ble det inngått flere nye avtaler med kommuner om bruk av TV og musikk i undervisning. Arkivavtalen med NRK løp videre. Samtlige TV-distributører betaler for løpende bruk med enkelte unntak bl.a. som følge av tvisten om Gets ansvar for distribusjon av de fire kanalene TVNorge, FEM, MAX og VOX. Den 10. mars 2016 ga Høyesterett Get medhold i at Get ikke skal betale utestående vederlag til Norwaco for fortiden etter åndsverklovens § 34 for de forannevnte kanalene. Høyesterett slo imidlertid uttrykkelig fast at Get har et selvstendig ansvar for at ikke-klarerte rettigheter blir klarert.

Siste år er det forhandlet med nye og eksisterende aktører om TV-distribusjon på nye plattformer.

Størrelsen på privatkopieringskompensasjonen står fast på samme nivå som tidligere mens kopieringsomfanget stadig øker.

Det er i 2015 igangsatt en del prosjekter med sikte på potensiell videreutvikling av Norwacos forvaltningsområder. Hva dette vil lede til, vil avhenge av hvilke konkrete forvaltningsoppdrag Norwaco får fra de enkelte medlemsorganisasjonene, som nå teller 35 etter at BONO ble medlem på årsmøtet 2015.

I desember 2015 vedtok Norwacos styre den nye forvaltningskontrakten mellom Norwaco og medlemsorganisasjonene. Intensjonen er at denne skal være inngått med samtlige organisasjoner før sommeren 2016.

For å være bedre rustet til å løse eksisterende og nye oppgaver er det i 2015 foretatt omorganiseringer i staben og ansatt nye medarbeidere.

I Europa er EU mer og mer aktive på opphavsrettsområdet som følge av de muligheter ny teknologi fører til for grenseoverskridende bruk av rettigheter. EUs «Digital Single Market Strategy» setter bl.a. fokus på følgene av geoblokking (territoriell lisensiering) og portabilitet av innholdstjenester på internett over landegrensene. Direktivet fra 2014 om kollektive forvaltningsorganisasjoner skal med tiden implementeres i norsk rett og gir føringer for forvaltningsorganisasjoners virksomhet.

Her hjemme fikk vi en generell avtalelisensbestemmelse i åndsverkloven med virkning fra 1. juli 2015, og i skrivende stund har det kommet høring om ny åndsverklov med flere spennende forslag som kan få betydning for Norwacos virksomhet – herunder en ny spesialbestemmelse om avtalelisens for tilgjengeliggjøring av audiovisuelle produksjoner og radio.

Vi ser frem til et særdeles spennende 2016!



*Cathrine Nagell  
direktør*

*mars 2016*



# Norwacos styre

*Fra venstre i bakre rekke:*

*Johannes de Vries, NAViO*

*Jan Terje Helmli, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, styreleder*

*Cato Strøm, TONO*

*Bjørn A. Brem, Norske Filmregissører*

*Anders Hovind, Musikernes fellesorganisasjon, vara*

*Eirik Djønne, Norsk Skuespillerforbund*

*Anders Bredmose, Virke Produsentforeningen*

*Sittende foran:*

*Peder Horgen, Norske Dansekunstnere*

*Marte Thorsby, IFPI Norge, nestleder*

*Se oversikt over hele styret på side 17.*



# Styrets beretning

## Virksomhet og fremtidig utvikling

### Rekordåret 2015

Forliksavtalen på TV-distribusjonsområdet med CDK og Get fra januar 2015 medførte innbetaling av utestående vederlag for flere år og total utbetaling til norske og utenlandske rettighetshavere på kr 512 millioner.

I 2015 er det inngått nye avtaler med distributører og ryddet opp i reskonto. Inntektene for 2015 utgjør kr 331 millioner. Til sammenlikning var inntektene for 2014 kr 261 millioner.

### TV-markedet

Selv med fortsatt vekst av nett-TV og «on demand»-tjenester har antall lineær-TV-abonnenter og antall kanaler som tilbys aldri vært høyere. Foreløpig ser det ut til at lineær-TV lever godt side om side med de nye tilbudene, men det er også tydelig at særlig yngre aldersgrupper i stadig større grad tar i bruk ulike strømme- og nett-TV-løsninger. Tjenester som tilfører nye funksjoner til TV-distribusjonen, kan bidra til å styrke både distributørenes og Norwacos posisjon i markedet. Norwaco har i 2015 begynt å lisensiere tjenesten «start forfra» og distribusjon utenfor hjemmet.

### Generell avtalelisens

Ny generell avtalelisensbestemmelse trådte i kraft i åndsverkloven 1. juli 2015 og legger til rette for avtalelisensvirkning på nye tjenester og tilbud, både på eksisterende og nye områder. Dette er et nyttig verktøy for Norwaco, som vil kunne bidra til lisensiering av nye innholdstjenester som etterspørres av kundene.

### Ny forvaltningskontrakt

Styret vedtok i desember 2015 ny forvaltningskontrakt som regulerer forvaltningsoppdragene som medlemmene overlater til Norwaco. Avtalen er tilpasset utviklingen i markedene Norwaco opererer på og legger også grunnlaget for nye forvaltningsoppdrag.

## Økonomiske forhold

Inntektsført vederlag utgjorde kr 331 millioner i 2015 inklusive vederlag som er fakturert a konto der reforhandling av tidligere avtaler ikke er ferdig. Fordringer på vederlag var per 31.12.2015, kr 16,3 millioner hvorav kr 0,1 millioner var forfalt til betaling. Driftskostnadene utgjorde 6,7 % av inntektsført vederlag (eksklusive støtten til Norcode på kr 0,8 millioner).

### Styring av finansiell risiko

Innkrevd vederlag fordeles normalt året etter innkreving. Styrets strategi for kapitalforvaltning har sikkerhet for kapitalen som overordnet målsetning og skal prioritere dette foran maksimal avkastning.

### Fortsatt drift

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift, jfr. regnskapslovens § 4-5. Styret bekrefter at forutsetningene er til stede, jfr. regnskapslovens § 3-3.

## Administrasjon

Etter styrets oppfatning er arbeidsmiljøet i Norwaco godt. Norwaco hadde ved årsskiftet tolv ansatte hvorav seks menn og seks kvinner. Sykefraværet var på 1,6 %.

Norwaco driver sin virksomhet fra leide lokaler i Oslo sentrum. Virksomheten er ikke av slik karakter som kan forurense det ytre miljøet.

Oslo, 14. april 2016



Jan Terje Helmlí



Johannes de Vries



Marte Thorsby



Eirik Djonne



Cato Strøm




Elin Aamodt



Anders Bredmose



Mathias Lilleengen



Bjørn A. Brem



Peder Horgen

# Årsregnskap 2015

## Resultatregnskap

(Tall i kr)	Noter	2015	2014
<b>OPPTJENING AV VEDERLAG</b>			
TV-distribusjon		247 939 771	188 599 031
Undervisningsvirksomhet		17 587 690	16 289 450
Kulturarv, herunder NRKs arkiv		17 609 784	9 489 000
Privatkopiering		47 555 293	46 474 697
<b>SUM OPPTJENTE VEDERLAG</b>		<b>330 692 538</b>	<b>260 852 178</b>
Netto finansinntekter	1	5 995 425	19 553 598
<b>SUM VEDERLAG OG FINANSINTEKTER</b>		<b>336 687 963</b>	<b>280 405 776</b>
<b>VEDERLAG TIL RETTIGHETSHAVERE</b>		<b>313 908 728</b>	<b>260 142 254</b>
<b>MIDLER TIL DEKNING AV DRIFTSKOSTNADER</b>			
Vederlag til dekning av drift		22 779 234	20 263 522
Medlemskontingenter		21 500	17 000
<b>Sum midler til dekning driftskostnader</b>		<b>22 800 734</b>	<b>20 280 522</b>
<b>DRIFTSKOSTNADER</b>			
Lønn og andre personalkostnader	2	11 364 739	10 914 434
Avskrivninger	3	228 173	252 180
Støtte til Norcode	4	814 500	1 086 000
Andre driftskostnader	2	10 393 322	8 027 908
<b>Sum driftskostnader</b>		<b>22 800 734</b>	<b>20 280 522</b>
<b>RESULTAT</b>		<b>-</b>	<b>-</b>

# Balanse

(Tall i kr)	NOTER	2015	2014
<b>EIENDELER</b>			
<b>ANLEGGSMIDLER</b>			
Inventar/kontormaskiner	3	132 378	283 163
Langsiktige fordringer		50 568	50 568
Aksjer/verdipapirer	1	5 316 193	7 055 447
<b>Sum anleggsmidler</b>		<b>5 499 139</b>	<b>7 389 178</b>
<b>OMLØPSMIDLER</b>			
Fordringer på vederlag		16 192 007	159 850 567
Andre fordringer		97 325	18 146 967
<b>Sum fordringer</b>		<b>16 289 332</b>	<b>177 997 534</b>
Vederlagsmidler i bank		116 668 941	219 197 536
Pengemarkedsfond	1	114 369 240	42 796 963
Sum investeringer		231 038 181	261 994 499
Bankinnskudd	5	2 660 771	3 547 424
<b>Sum omløpsmidler</b>		<b>249 988 284</b>	<b>443 539 457</b>
<b>SUM EIENDELER</b>		<b>255 487 423</b>	<b>450 928 636</b>
<b>VEDERLAG/GJELD</b>			
<b>Vederlag og renter avsatt til utbetaling</b>		<b>249 906 202</b>	<b>448 587 002</b>
<b>KORTSIKTIG GJELD</b>			
Leverandørgjeld		918 338	759 487
Offentlig gjeld		917 770	697 287
Annen kortsiktig gjeld		3 745 113	884 860
<b>Sum kortsiktig gjeld</b>		<b>5 581 221</b>	<b>2 341 634</b>
<b>SUM GJELD OG VEDERLAG</b>		<b>255 487 423</b>	<b>450 928 636</b>

Oslo, 14. april 2016

  
Jan Terje Helmlí

  
Johannes de Vries

  
Marte Thorsby

  
Eirik Djonne

  
Cato Strøm

  
Elin Aamodt

  
Anders Bredmose

  
Mathias Lilleengen

  
Bjørn A. Brem

  
Peder Horgen

# Noter til regnskapet

Alle tall i norske kroner med mindre annet opplyses særskilt.

## Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

### Vederlag

Inntektsføring av vederlag er bokført etter opptjeningsprinsippet som er inneværende regnskapsår. Vederlag mottatt fra utlandet er opptjent i 2014 og tidligere år.

### Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

### Aksjer og verdipapirer som anleggsmidler

Anleggsaksjer og verdipapirer hvor Norwaco ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til virkelig verdi.

### Pengemarkedsfond som omløpsmidler

Verdipapirer som inngår i en handelsportefølje, vurderes til virkelig verdi på balansedagen.

### Fordringer

Fordringer på vederlag og andre fordringer er verdsatt til pålydende etter fradrag for avsetning til mulige tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

## 1. Finansinvesteringer

Vederlagsmidlene er plassert på særvilkårskonti i DNB, i pengemarkedsfond, aksjefond og aksjer. Gjennomsnittlig avkastning på midler plassert i bank har vært 1,2 % og i pengemarkedsfond 1,5 %.

Anleggsmidler	Bokført 31.12.2015	Reversert nedskrivning 31.12.2015
Aksjefond, Pluss Markedsverdi	765 800	46 514
Aksjefond, Pluss utland etisk	1 550 394	304 032
Eiendomsaksjer NLI	3 000 000	1 040 000
<b>Sum anleggsmidler</b>	<b>5 316 194</b>	<b>1 390 546</b>
Avhending		Realisert tap
Eiendomsaksjer Svea Real		-162 450
<b>Sum avhending</b>		<b>-162 450</b>
Omløpsmidler		Renteinntekter
Pengemarkedsfond, Pluss Likviditet	114 369 240	1 572 277
Vederlagsmidler i bank	116 668 941	3 195 052
<b>Sum omløpsmidler</b>	<b>231 038 181</b>	<b>4 767 329</b>
<b>Netto finansinntekter</b>		<b>5 995 425</b>

Samlet nedskrivning på anleggsaksjene per 31.12.2015 er kr 63 807.

Netto finansinntekter er godskrevet vederlagsmidlene.



## 2. Ytelser til ansatte, tillitsvalgte og revisor

Lønns- og personalkostnader består av følgende poster:

	2015	2014
Lønn til ansatte	6 859 131	6 569 857
Arbeidsgiveravgift	1 378 902	1 323 804
Pensjonskostnader	2 090 417	1 948 007
Andre personalkostnader	111 422	130 979
Honorarer	924 867	941 787
<b>Sum lønn og personalkostnader</b>	<b>11 364 739</b>	<b>10 914 434</b>

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn og andre ytelser/honorar	1 142 572	676 200

Det var ved utgangen av 2015 12 ansatte i Norwaco. Pensjonsforpliktelsene for de ansatte er dekket ved kollektiv pensjonsforsikring. Forpliktelsene er ikke ført i balansen og den årlige pensjonspremien anses som årets pensjonskostnad.

### Revisor

Kostnadsført honorar til revisor er kr 190 222 for revisjon. Revisor er ikke benyttet til annen bistand i 2015.

## 3. Inventar og kontormaskiner

	Inventar	Kontor- maskiner	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	461 270	499 752	<b>961 022</b>
Tilgang		77 388	<b>77 388</b>
Avgang	-29 513		<b>-29 513</b>
Anskaffelseskost 31.12.	431 757	577 140	<b>1 008 897</b>
Akkumulert avskrivning	410 106	466 413	<b>876 519</b>
Bokført verdi 31.12.	21 652	110 726	<b>132 378</b>
Årets avskrivninger	59 427	168 746	<b>228 173</b>
Avskrivninger i %	20 %	33,33 %	

## 4. Støtte til Norcode

Bevilget økonomiske støtte til Norcode på kr 814 500 i 2015 er belastet Norwacos driftsregnskap.

## 5. Bankinnskudd

Av totale bankinnskudd på kr 2 660 771 utgjør kr 554 884 bundne skattetrekkmidler og kr 627 246 husleiedepositem.

# Revisjonsberetning



Til årsmøtet i  
NORWACO

## REVISORS BERETNING

### Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for NORWACO, som består av balanse pr 31. desember 2015 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet pr denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

### Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

### Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for organisasjonens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsesimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Organisasjonsnr: 986 352 619 MVA  
E-mail: [abrevisjon@abrevisjon.no](mailto:abrevisjon@abrevisjon.no)

Besøk: Drengsrudbekken 31, 1385 Asker  
Post: Postboks 73, 1371 Asker

Telefon: 66 76 41 00  
Telefax: 66 76 41 01

Bankforbindelse: Sparebanken  
Kontonr: 2220.18.81106

### Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til NORWACO pr 31. desember 2015 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet pr denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

### Uttalelse om øvrige forhold

#### Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

#### Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Asker, 14. april 2016

  
Sus K Renne  
statsautorisert revisor



Organisasjonsnr: 986 352 619 MVA  
E-mail: [abrevisjon@abrevisjon.no](mailto:abrevisjon@abrevisjon.no)

Besøk: Drengsrudbekken 31, 1385 Asker  
Post: Postboks 73, 1371 Asker

Telefon: 66 76 41 00  
Telefax: 66 76 41 01

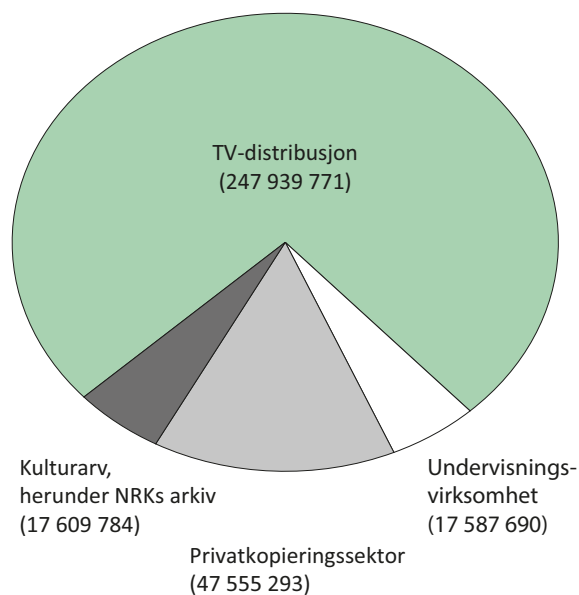
# Informasjon om virksomheten i 2015

## Nøkkeltall

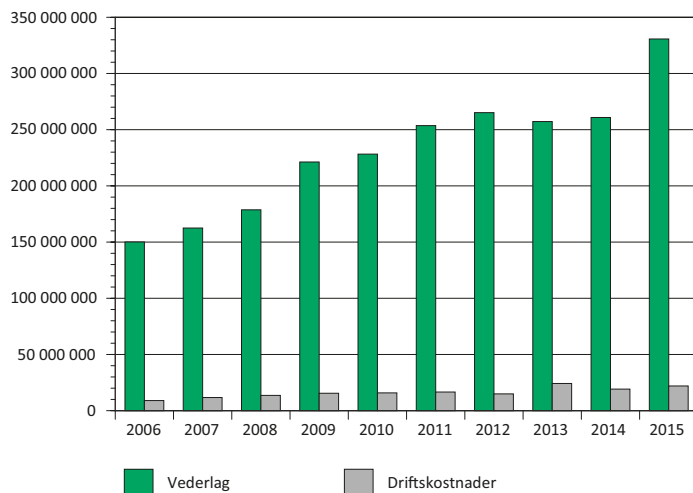
### Inntekter og driftskostnader

	2015	2014	Endring
Sum vederlagsinntekter	330 692 538	260 852 178	26,77 %
Driftskostnader (eks. støtte til Norcode)	21 986 234	19 194 522	14,54 %
Driftskostnader i prosent (eks. støtte til Norcode)	6,65 %	7,36 %	
Støtte til Norcode	814 500	1 086 000	-25,00 %

### Sektorvise vederlag



### Vederlagsinntekter og kostnader for de siste ti år



# Norwacos virksomhet

## Årsmøte

Årsmøtet ble avholdt i mai 2015. Alle 34 medlemsorganisasjoner var representert.



## BONO, nytt medlem av Norwaco

BONO – den norske opphavsrettsorganisasjonen på billedkunstrådet – søkte om medlemskap i Norwaco og ble i henhold til vedtektene tatt opp som medlem av årsmøtet. Norwaco består etter dette av 35 medlemsorganisasjoner.

## Ny forvaltningskontrakt

Styrets arbeid med ny standard rammekontrakt for overføring av forvaltningsoppdrag fra medlemsorganisasjon til Norwaco, har pågått gjennom hele 2015. Kontrakten ble endelig vedtatt av Norwacos styre i desember 2015 og skal erstatte gjeldende forvaltningskontrakt og inngås med alle medlemsorganisasjonene i løpet av første halvår 2016.

Behovet for ny forvaltningskontrakt, skyldes bl.a. at utviklingen i digitale innholdstjenester krever nye og justerte

mandater for at Norwaco skal kunne oppfylle endrede behov og være aktuell som klareringspartner. I tillegg ble det for en tid tilbake gjort endringer i vedtektene som krever tilpasning av forvaltningskontrakten.

## Hovedpunkter i den nye forvaltningskontrakten

- Forvaltningen er delt inn i flere områder (sektorer) med til dels endrede mandater
- Det er opprettet et helt nytt forvaltningsområde (offentlig fremføring)
- Medlemsorganisasjonene gis større fleksibilitet i forhold til hvilke forvaltningsoppdrag de vil legge til Norwaco
- Vederlag skal fortrinnsvis og i størst mulig utstrekning fordeles individuelt fra medlemsorganisasjonene

*Se også egen artikkel om forvaltningskontrakten på side 22.*

## Medlemsbistand

Norwaco har fokus på bevisstgjøring om rettighetsbevaring/rettighetsoverdragelse ved individuell kontraktinngåelse, og administrasjonen bistår medlemsorganisasjonene med generell informasjon og generelle kontraktsklausuler avhengig av ønsker og behov. Dette tjener også Norwacos behov for forutsigbarhet i rettighetsporteføljen som forvaltes på vegne av medlemsorganisasjonene.

## Representasjons- og utvekslingsavtaler

Norwaco inngår etter fullmakt fra styret, avtaler med rettighetshaverorganisasjoner i utlandet om gjensidig representasjon og utveksling av vederlag. Når det gjelder privatkopiering, inngås utvekslingsavtaler.

I 2015 ble det inngått avtaler med følgende organisasjoner:

- AISGE (Spania), utøvere: TV-distribusjon og privatkopiering
- FILMKOPI (Danmark), filmprodusenter: Privatkopiering
- NORMA (Nederland), utøvere: TV-distribusjon og privatkopiering

I tillegg er eksisterende TV-distribusjonsavtaler med følgende organisasjoner utvidet til også å dekke *on-demand*-tjenester knyttet til samtidig og uendret formidling:

- ALCS (UK)
- AWGACS (Australia)
- COPYRO (Romania)
- COPYSWEDE (Sverige)
- DRCC (Canada)
- KOPIOSTO (Finland)
- SGAE (Spania)
- VEVAM (Nederland)

## Generell avtalelisens

En ny generell avtalelisensbestemmelse trådte i kraft i åndsverkloven 1. juli 2015. Til nå har avtalelisensbestemmelsene vært spesifikke som for eksempel åndsverklovens § 34 om videresending.

Generell avtalelisens muliggjør lisensvirkning – og dermed også heldekkende klarering – på avgrensede områder hvor det ikke foreligger spesifikke avtalelisenser. Bestemmelsen kan dessuten benyttes til å gi en total rettighetsklarering der gjeldende avtaler utvides med nye tjenester som ikke dekkes av spesifikke lisensbestemmelser.

Norwaco har jobbet for en slik generell avtalelisensbestemmelse siden 2008 og er fornøyd med at denne nå er kommet.

## Høringer og innspill

Norwaco har deltatt på følgende innspillsrunder og har svart på følgende høringer:

### Innspill til ny åndsverklov

I juni inviterte kulturministeren til innspillsmøte om ny åndsverklov. Det ble også gitt anledning til å komme med skriftlige innspill i etterkant. Norwaco deltok på møtet og fokuserte på behovet for en oppdatert og teknologinøytral lisensbestemmelse for klarering av audiovisuelt innhold. Dette var et forslag Norwaco spilte inn høsten 2014 i forbindelse med høringen om bl.a. en generell avtalelisensbestemmelse.

Norwaco sendte i etterkant av juni-møtet skriftlige innspill til Kulturdepartementet. Vårt hovedbudskap om en ny teknologinøytral lisensbestemmelse for klarering av audiovisuelt innhold ble gjentatt. Norwaco ba også om avklaring på hva som skal anses som privat bruk og forholdet mellom fremføring og eksemplarframstilling ved bruk i undervisning. Vi tok til orde for gjeninnføring av en egen lempningsbestemmelse i åndsverkloven om tilsidesettelse av urimelige avtalevilkår. I tillegg gjentok vi ønsket og behovet for en tydeliggjøring av at det er den som påstår å ha fått overdratt en rett til seg, som har bevisbyrden for at så er tilfelle.

### Høring om forslag til endringer i forskrift til åndsverkloven (Hitteverksdirektivet)

Norwaco hadde ingen bemerkninger til de foreslåtte bestemmelser knyttet til gjennomføring av hitteverksdirektivet, men knyttet et par mindre kommentarer til tvisteløsningsbestemmelsene.

### Høring om SatCab-direktivet

EU-kommisjonen lanserte en åpen høring om hvordan Satellitt- og kabeldirektivet har stimulert tilgang til audiovisuelt innhold på tvers av landegrensene. I tillegg ønsket Kommisjonen å undersøke eventuelle følger av å utvide direktivet til også å gjelde kringkasting av TV og radio på Internett. Spesielt vil dette gjelde et mulig utvidet anvendelsesområde for det såkalte *country of origin*-prinsippet. Norwaco sendte høringssvar i november hvor vi blant annet argumenterte mot en utvidelse av forannevnte prinsipp for *on-line* tjenester.

*Se også egen artikkel om dette emnet på side 21.*



### **CRM-direktivet**

EUs CRM-direktiv om kollektiv forvaltning skal implementeres i norsk lov. Norwaco har formidlet en – i utgangspunktet – positiv innstilling til et slik direktiv, men ønsker ikke at det skal bli en hemske for et norsk system som allerede er gjennomregulert og fungerer godt.

### **Frokostmøter**

Det er gjennomført to frokostmøter for medlemsorganisasjonene:

- om forliksavtalen med TV-distributørene CDK og Get
- om trender og utvikling i TV-markedet

### **Juristgruppen**

I 2014 ble det opprettet en juristgruppe i Norwaco. Gruppen er samlingspunkt for diskusjon av juridiske problemstillinger knyttet til Norwacos forvaltning og utvikling i bransjen.

Juristgruppen har hatt to møter i 2015.

### **Nordisk samarbeid**

Norwaco har løpende samarbeid med tilsvarende nordiske organisasjoner, og det har vært gjennomført flere møter i 2015.

### **Norcode**

Norwaco er medeier i Norcode, en organisasjon som har som formål å drive utviklingsarbeid på opphavsrettens område. Norcode ble grunnlagt av Kopinor, TONO, BONO, GRAMO og Norwaco i 2007. Norwaco bevilger årlig midler til Norcodes virksomhet. For 2015 utgjorde dette kr 814 500.

Bendik Hofseth ble på årsmøte i mai, valgt til ny styreleder i Norcode etter Helge Rønning. Inger Dirdal tiltrådte stillingen som direktør i desember etter Mads Lilands midlertidige engasjement.

Norwaco bidro på årets WIPO-Norcode-kurs i juni – både med en generell presentasjon og i oppfølgingen av en mindre gruppe.

### **Administrasjonen**

Det er gjort omorganiseringer i staben for å være bedre rustet til å møte nye utfordringer, og det ble ansatt to nye medarbeidere som begge begynte i august 2015:

- André Maarud Høistad, forretningsutvikler
- Roberto Galella, kundekonsulent / IT

I tillegg jobbet Anja Leidland Aadnesen, nyutdannet bachelor i bibliotek og informasjonsvitenskap, deltid som praktikant fra 1.10.2015.

# Virksomhetsområdene

Informasjon om utbetalinger følger i tabellen på side 16.

## TV-distribusjon (tredjeparter)

### Avtaler

Norwaco hadde ved utgangen av 2015 avtale med 953 TV-distributører. I 2014 var antallet 987. Nedgangen skyldes den stadig pågående konsolideringen i bransjen, hvor store distributører overtar mindre. Norwaco tilbyr to hovedavtaler for TV-distribusjon:

- *Fellesavtalen*  
tilbys i samarbeid med kringkastingsselskapene i UBON, og omfatter alle rettighetene i TV- og radiosendingene. Omfatter allmennkringkastere.
- *K-avtalen*  
omfatter kommersielle kanaler og gjelder vederlag for rettigheter som ikke innehas av kringkaster (tidligere Musikkavtalen).

Fellesavtalen og K-avtalen omfattet i 2015 henholdsvis 145 og 181 TV-kanaler.

### Start forfra og distribusjon utenfor hjemmet

Avtalene for 2015 dekker også tjenestene «start forfra» og distribusjon av én signalstrøm utenfor hjemmet.

### Get-saken avgjort i Høyesterett

Forliket med TV-distributørene fra januar 2015 omfattet ikke tvisten om Gets distribusjon av Discovery Networks kanaler: TVNorge, FEM, MAX og VOX.

Hovedspørsmålet i saken var hvorvidt det påligger Get å klarere for videresending av opphavsrettigheter ved kabeldistribusjon, jf. åndsverklovens § 34.

Norwaco tapte saken i Borgarting lagmannsrett i april 2015 etter å ha tapt under tvil i tingretten i desember 2013. Resultatet syntes basert på en stringent vurdering av tekniske forhold, nemlig at det er et separat signal som sendes til Gets abonnenter og at distribusjonen derfor må anses som en del av Discovery Networks egen kringkastingsvirksomhet. Videre mente retten at klarering av kanalene FEM, MAX og VOX, som sendes fra England, skulle klareres i England etter engelsk rett helt frem til Gets abonnenter.

Norwaco anket dommen, og Høyesteretts ankeutvalg slapp saken igjennom i sin fulle bredde. Saken ble, etter en utsettelse, behandlet i høyesterett 16.–18. februar 2016. I avgjørelsen fra 10. mars gis Get medhold i at selskapet ikke plikter å klarere videresending etter åndsverklovens § 34 med Norwaco for de aktuelle kanalene som mottas på en direkte lukket linje og som er initiert av kringkaster. Høyesterett understreker imidlertid Gets selvstendige klareringsansvar.

Åndsverklovens § 34 foreslås opphevet i Kulturdepartementets forslag til ny åndsverkløy.

Se også egen artikkel om Get-saken på side 19.

### Inntekter

De totale inntektene for 2015 utgjør kr 247 939 771.

## Undervisning

### Kampanje for nye avtaler

Alle fylkeskommuner har per 2015 inngått enten AV-lisens (avtale som gir rett til å bruke TV- og radioprogram i undervisningen) eller AV- og Musikklicens (avtale som gir rett til å bruke musikk i undervisningen). Norwaco har i 2015 fortsatt arbeidet med å inngå avtaler med nye kommuner, universiteter, høyskoler, private høyskoler og folkehøyskoler. Inngåtte avtaler ved utgangen av året og fakturert beløp for 2015, vises i tabellen nedenfor. Økningen i inntektene fra 2014 er på 12 %.

Antall inngåtte avtaler pr. 31.12.2015			Fakturert i 2015	
Gruppe	AV-lisens	Musikklicens	AV-lisens	Musikklicens
Fylkeskommuner	19	15	3 283 123	2 569 726
Kommuner	187	135	5 141 801	4 951 490
Universiteter/ Høyskoler	50		1 302 950	
Private skoler	56		152 072	
Folkehøyskoler	34		45 240	
Andre avtaler			12 628	
<b>Total</b>	<b>346</b>	<b>150</b>	<b>9 937 814</b>	<b>7 521 216</b>

## Inntekter

De totale inntektene for 2015 utgjør kr 17 587 690.

## Kulturarv

### NRK arkiv

Norwaco har en løpende avtale med NRK om bruk av egenprodusert arkivmateriale kringkastet før 1.1.1997. Vederlag for 2014 er i 2015 utbetalt sektorens medlemmer.

Det ble arrangert et medlemsmøte for å legge til rette for samarbeid om fordeling mellom relevante medlemsorganisasjoner. Videre samarbeid foregår innenfor slike grupper.

## Inntekter

De totale inntektene for 2015 utgjør kr 17 609 784.

## Privatkopiering

### Bevilgning

I statsbudsjettet for 2015 ble det bevilget kr 45 354 000 som kompensasjon for lovlig kopiering til privat bruk. For 2016 er det bevilget og nylig mottatt kr 46 215 000. Dette er en økning på ca. 1,9 % fra 2015, som tilsvarer justeringene foretatt i de fleste tidligere år.

### Privatkopieringsundersøkelsen 2015

Den statistiske undersøkelsen av kopieringen i 2015 viser en fortsatt økning. Antall lovlige og kompensasjonsberettigede kopier pr. uke går opp fra ca. 19,4 millioner kopier i 2014 til ca. 22,4 millioner kopier i 2015. Dette er en økning på ca. 15 % som etterfølger en økning på 31 % fra 2013 til 2014. Kopiering av audiovisuelt materiale utgjør det meste av økningen, men vi ser også at lydformatene igjen stiger etter en fallende trend fra 2009–2014.

## Utbetalinger i 2015

Tabellen nedenfor gir oversikt over utbetaling av vederlag i 2015. Vederlag fra utlandet og etterbetalinger for tidligere års bruk er inkludert.

	Norwacos medlemmer <sup>1</sup>	Utenlandske og individuelle rettighetshavere	Kringkastingsselskap	Totalt
TV-distribusjon	204 595 025	153 794 482	83 287 637	<b>441 677 144</b>
Privatkopiering	30 959 318	13 982 808	2 393 296	<b>47 335 422</b>
Undervisningsvirksomhet	9 058 554	2 600 127	2 965 829	<b>14 624 509</b>
Kulturarv, herunder NRKs arkiv	8 817 712	20 000		<b>8 837 712</b>
<b>Totalt</b>	<b>253 430 609</b>	<b>170 397 417</b>	<b>88 646 762</b>	<b>512 474 788</b>

1) To av Norwaco medlemmer, TONO og IFPI mottar vederlag på vegne av både norske og utenlandske rettighetshavere.

# Styret, utvalg og administrasjon

## Styret 2015–2016

Medlemsgruppe	Styremedlem	Varamedlem
Opphavsmenn til litterære verk	<i>Johannes de Vries</i> NAViO	<i>Hege Iren Frantzen</i> Norsk Journalistlag
	<i>Jan Terje Helmlø, styreleder</i> Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening	<i>Pål Giørtz</i> Norske Dramatikeres Forbund
Opphavsmenn til musikk	<i>Cato Strøm</i> TONO	<i>Ragnar Bjerkreim</i> NOPA
Utøvende kunstnere	<i>Peder Horgen</i> Norske Dansekunstnere	<i>Kristin Haagenen</i> Musikernes fellesorganisasjon
	<i>Elin Aamodt</i> GramArt	<i>Anders Hovind</i> Musikernes fellesorganisasjon
	<i>Eirik Djønne</i> Norsk Skuespillerforbund	<i>Bjørn Sæter</i> Norsk Sceneinstruktørforening
Opphavsmenn til visuelle verk og levende bilder	<i>Bjørn A. Brem</i> Norske Filmregissører	<i>Sverre Pedersen</i> Norsk Filmforbund
Produsenter for musikk	<i>Marte Thorsby, nestleder</i> IFPI Norge	<i>Erling Andersen</i> FONO
Produsenter for levende bilder	<i>Anders Bredmose</i> Virke Produsentforeningen	<i>Eric Vogel</i> Virke Produsentforeningen
Produsenter for litterære verk	<i>Mathias Lilleengen</i> Den norske Forleggerforening	<i>Kari Spjeldnæs</i> Den norske Forleggerforening

## Fordelingsutvalg

### TV-DISTRIBUSJON, valgt 29.10.2014

*Johannes de Vries*, NAViO, **leder**  
*Eirik Djønne*, Norsk Skuespillerforbund, **nestleder**  
*Anders Bredmose*, Virke Produsentforeningen  
*Cato Strøm*, TONO  
*Marte Thorsby*, IFPI Norge  
*Marius Øvrebø-Engemoen*, GramArt

### UNDERVISNING, valgt 18.11.2015

*Sverre Pedersen*, Norsk Filmforbund  
*Øystein Rudjord*, IFPI Norge  
*Hans Ole Rian*, Musikernes fellesorganisasjon

### KULTURARV 2015–2017

**valgt 23.6.2015, konstituert 5.10.2015**  
*Øystein Rudjord*, IFPI Norge, **leder**  
*Hege Iren Frantzen*, Norsk Journalistlag, **nestleder**  
*Peder Horgen*, Norske Dansekunstnere

### PRIVATKOPIERING 2014–2016

**valgt 12.5.2014, konstituert 19.6.2014**  
*Lars Magnus Sæthre*, Norsk Filmforbund, **leder**  
*Hildegunn Olsbø*, IFPI Norge, **nestleder**  
*Lars Christian Fjeldstad*, Musikernes fellesorganisasjon  
*Knut Alfsen*, Norsk Skuespillerforbund  
*Merete Jansen*, Norsk Journalistlag  
*Torbjørn Urffell*, Virke Produsentforeningen  
 (erstattet Leif Holst Jensen 27.4.2015)

## Voldgiftsnemd 2014–2016

*Lars Jakob Blanck*, Advokat, **leder**  
*Mads Magnussen*, Tingrettsdommer  
*Helge Sønneland*  
*Knut Rusti-Jørgensen*, Varamedlem

## Valgkomité 2015–2016

*Lars Christian Fjeldstad*, Musikernes fellesorganisasjon  
*Hauk Heyerdahl*, Norsk Skuespillerforening  
*Marianne Kleven*, Norske Filmregissører  
*Mette Møller*, Den norske Forfatterforening  
*Aage Aaberge*, Virke Produsentforeningen  
*Øystein Rudjord*, IFPI Norge

## Administrasjonen per 31.12.2015

*Cathrine Nagell*, direktør  
*Elin Urkedal*, assisterende direktør – økonomi - fordeling

*Jon Harald Knudtson*, kommunikasjon – medlemskontakt  
*André Maarud Høistad*, forretningsutvikling  
*Ingelin Skaret*, juridisk  
*Simen Halsan Øien*, juridisk  
*Mona Aasberg*, sekretær – kundeansvar  
*Roberto Galella*, IT – kundeansvar

*Erik Hovet Skjøtskift*, kundeansvar  
*Else Krogager Henriksen*, kundeansvar

*Frants Mohr*, fordeling  
*Cathrine Hegge*, fordeling (30 %)  
*Anja Leidland Aadnesen*, fordeling (deltid – praktikant)

*Fra venstre i bakre rekke:*  
*Anja Leidland Aadnesen*  
*Elin Urkedal*  
*Erik Hovet Skjøtskift*  
*Frants Mohr*  
*Roberto Galella*

*Midterste rekke:*  
*Cathrine Hegge*  
*Mona Aasberg*  
*Jon H. Knudtson*  
*Simen Halsan Øien*  
*Ingelin Skaret*

*Foran:*  
*André Maarud Høistad*  
*Cathrine Nagell*  
*Else K. Henriksen*





# Get-saken endelig avgjort i Høyesterett – nederlag eller også noe positivt?

John S. Gulbrandsen  
Bing Hodneland advokatselskap DA

Da jeg i 2011 ble forespurt om å bistå Norwaco, ante ingen hvilket omfang dette arbeidet ville få. Det hele eskalerte til en stor konflikt mellom kabeldistributørene og kringkasterne på den ene siden og rettighetshaverne ved Norwaco på den andre. Det var uenighet om rettighetsoverdragelse og suppleringskrav, RiksTV, TVNorges direkte transport av programmer til Get, og sist, men ikke minst, ble det påberopt at Norwacos godkjenning ikke var gyldig.

Selv om de fleste tvistetemaer etter hvert fant sine foreløpige løsninger i et forlik, skal det ikke glemmes at de største distributørenes argumenter har vært systematiserte og omfangsrike. Rettighetshavernes samhold og solidaritet er blitt satt på prøve. Det er nedlagt et stort arbeid i Norwacos administrasjon som sammen med rettighetshaverne har kjempet intenst for å ivareta eneretten og et rimelig vederlag for rettighetsutnyttelse.

RiksTVs søksmål mot Norwaco endte etter én runde i rettsapparatet, da ankesaken ble trukket av Norwaco som forutsetning fra TV-bransjen for å inngå et forlik. Get-saken, om Gets viderefremidling av Discoverys kanaler; TVNorge, FEM, MAX og VOX, ønsket TV-bransjen ikke skulle omfattes av forliket. Her var det også Get som tok ut søksmål mot Norwaco i november 2012.

Sistnevnte tvist endte i Høyesterett, som 10. mars 2016 avsa endelig dom om ett av de mange tvistetemaene; om Gets distribusjon av Discovery-kanalene var videresending etter åndsverklovens § 34.

## GET-SAKEN

Get saksøkte som nevnt Norwaco i 2012, og dette var de formelle parter i tvisten. De underliggende parter var TONO og TVNorge (Discovery).

Tingretten uttrykte sterk tvil, men ga Get medhold uten å tilkjenne sakskostnader.

Lagmannsretten avgjorde spørsmålet på at det måtte gjøres bruk av fysiske signaler som var kringkastet. Lagmannsretten unnlot å ta stilling til flere relevante problemstillinger og uttalte blant annet at det etter engelsk rett skjer en kringkasting i Gets nett for kanalene FEM, MAX og VOX.



Norwacos styre besluttet å anke saken til Høyesterett. Det var viktig å få en avklaring for alle rettighetshavere. Samtidig synes det klart at utfallet neppe kunne bli dårligere enn i lagmannsrettens dom, med tanke på den svært knappe begrunnelse som ble gitt. Uavhengig av resultat ville med stor sannsynlighet Høyesteretts begrunnelse være grundigere og sentrale spørsmål bli behandlet. Anken slapp som kjent inn, og resultatet ble bedre enn i lagmannsretten som følge av en mer utdypende begrunnelse.

I motsetning til underinstansene avklarte Høyesterett at selv om Gets formidling av de fire Discovery-kanalene ikke anses som videresending etter åndsverklovens § 34, har Get et selvstendig ansvar for å klarere rettigheter – i de tilfeller hvor den aktuelle kringkaster ikke har klarert rettighetene for Gets tilgjengeliggjøring. Med andre ord er distributørene (og kringkastingselskapene for den saks skyld) like langt. Eller kanskje til og med satt litt tilbake?

Når slik formidling av TV-programmer ikke lenger kan klareres kollektivt som videresending, med frigjørende virkning for samtlige rettigheter i programflaten, hvordan skal da distributørene med sikkerhet få klarert uklare rettigheter? Klarering innebærer som kjent at samtykke og vilkår er innhentet i forkant. Og det vil alltid finnes uklare rettigheter i en kanals programflate. Vil kringkaster eller distributør nå, i motsetning til før, være i stand til faktisk å klarere samtlige rettigheter? Det kan være flere årsaker til at rettigheter ikke

er klarert i forkant, herunder at rettighetshaver ikke har akseptert vilkårene som kringkaster eller distributør tilbyr.

Vi skal heller ikke glemme at det ble dissens 4-1 i Høyesterett, hvor mindretallet tar Norwacos anførsler til følge. En av flertallets dommere var i så sterk tvil at han mente Get ikke burde tilkjennes sakskostnader. Dessverre var han alene blant flertallet i å mene dette.

### Hva skjer videre?

En uke etter dommen i Høyesterett sendte Kulturdepartementet ut høringsnotat om «Forslag til ny lov om opphavsrett til åndsverk». Forslaget innebærer en omfattende revisjon av åndsverkloven. Når det gjelder fremføringsbeføyelsene kringkasting og videresending, uttaler departementet blant annet at innholdet i begrepene fremstår som uklare i dag og at skillet mellom disse i stor grad er visket ut. Fra høringsnotatet side 199 fremgår videre:

*[...] departementet [mener] at det fortsatt er behov for avtalelisens på området for rettigheter der forholdene ikke ligger til rette for individuell klarering. Lovgivningen bør gi denne muligheten for forenklet rettighetsklarering i slike tilfeller der dette er formålstjenlig. Departementet foreslår på denne bakgrunn en ny teknologinøytral avtalelisensbestemmelse for klarering av rettigheter til audiovisuelt innhold og radiosendinger. En slik teknologinøytral avtalelisensbestemmelse vil også erstatter de gjeldende avtalelisensene som i dag finnes på området – §§ 30, 32 og 34.*

Klareringsbehovet for rettighetshavere og distributører som frem til nå er blitt ivaretatt gjennom åndsverklovens § 34, vil derfor kunne imøtekommes gjennom nye bestemmelser. Om forslaget blir vedtatt, eller om det blir noen endringer, gjenstår å se. Ulempen for brukeren, i forhold til tidligere åndsverklovens § 34, er at rettighetshaver kan nedlegge forbud.

### Ivaretagelse av rettigheter

En forutsetning for at distributørene skal måtte klarere rettigheter selv, uavhengig av hva deres fremføringshandlinger betegnes som, er at kringkaster ikke faktisk har klarert ut alle rettigheter i forkant. Som tidligere.

I høringsnotatet er det riktignok foreslått at bevisbyrden for rettighetsservervelse påhviler den som hevder å ha ervervet disse, noe som i utgangspunktet styrker rettighetshavernes enerett. Det finnes rettighetshavere som velger å overdra

rettigheter til for eksempel produsent eller til kringkaster, som også omfatter den utnyttelsen enkelte eller alle distributører forestår. Slike disposisjoner står rettighetshavere som utgangspunkt fritt til å gjøre, med mindre de har overlatt utøvelsen av slike rettigheter til sin organisasjon.

Like sentralt nå som før vil det altså være å ha bevissthet om hva man inngår avtale om, slik at man ikke overdrar rettigheter man ikke hadde en intensjon om å overdra. I så fall vil man ikke kunne avtale med, eller kreve vederlag fra, for eksempel distributørene også.

Det er vanskelig å oppsummere et så spennende og krevende arbeid med få ord. Jeg er takknemlig for at jeg ble spurt om å bistå i disse sakene og synes det er bra at Norwacos medlemmer, til tross for store utfordringer, har klart å holde ut og gjennomført en viktig og rettmessig kamp for sine rettigheter. Dette skal alle involverte ha ære for. Denne saken har nok banet vei for gode ordninger i fremtiden, hvilket lovforslaget allerede er et bevis på.

# EU-forvaltning av TV-rettigheter

Simen Halsan Øien  
Norwaco

## Konsultasjon om SATCAB-direktivet

Norwaco deltok i 2015 med et omfattende svar på EUs åpne konsultasjon om virkninger og endringer av det gjeldende Satellitt- og kabeldirektivet.

Konsultasjonen var omfattende, og Norwaco valgte i sitt svar å berøre enkelte sentrale temaer som fenomenet med avtaler om «all rights included» (ARI), direkte kontribusjon og EU-kommisjonens potensielle utvidelse av senderlandsprinsippet for onlinedistribusjon. Norwaco ga uttrykk for at det i Norge har oppstått store problemer i det audiovisuelle markedet grunnet utstrakt bruk av ARI-avtaler og direkte kontribusjon. Samlet har dette resultert i en svekkelse av rettighetshavernes posisjon, hvor utnyttelse av opphavsrettigheter får skje uten klarering og vederlagsbetaling. I sitt svar uttrykte Norwaco også skepsis til EU-kommisjonens forslag om utvidelse av senderlandsprinsippet, da dette vil kunne lede til en svekkelse av rettighetshavernes beskyttelse. Senderlandsprinsippet legger til rette for såkalt «forum-shopping», hvor aktører vil kunne velge å operere i og fra markeder med lav opphavsrettsbeskyttelse.

Selve konsultasjonen, samt ulike respondenters innleverte svar, kan finnes på EU-kommisjonens nettsider.

## Distributørene har et ansvar

EU-domstolen avsa i november dom i en viktig sak angående direkte kontribusjon og distributørers ansvar for rettighetsklarering. I saken mellom kringkasteren SBS Belgium og rettighetshaverorganisasjonen SABAM (C-325/14), konkluderte EU-domstolen med et selvstendig ansvar for distributører for å klarere sin utnyttelse av opphavsrettslig beskyttet innhold. Dette er helt i tråd med hva Norwaco og rettighetshaverne hele tiden har hevdet, nemlig at distributørene må holdes ansvarlig for at de ved sin kommersielle virksomhet utnytter opphavsrettslig beskyttede verk i stort omfang. Dette selvstendige ansvaret ble for øvrig også stadfestet i Norges Høyesteretts dom i Get-saken, avsagt 10. mars 2016.



## Digital Singel Market

2015 var året hvor EU for alvor lanserte sin agenda for etablering av et felles indre marked for digitale tjenester; Digital Single Market (DSM). Visepresident i EU-kommisjonen og kommissær for Det Digitale Indre Marked, Andrus Ansip, har offentlig utfordret systemet med territoriell klarering og «geoblocking», med den begrunnelse at dette blant annet hevdes å være til hinder for kulturell utveksling mellom medlemsstatene i EU/EØS. Dette har møtt motbør blant representanter for rettighetshaversiden, med henvisning til at nettopp muligheten til å begrense seg til territoriell klarering utgjør et viktig ledd i bransjens finansieringsmodeller.

## Økt portabilitet

Som et mer konkret forslag til lovendringer har EU-kommisjonen presentert en ny regulering som skal åpne for økt «portabilitet» for innholdstjenester over EUs landegrenser. Kort forklart innebærer forslaget at europeiske forbrukere som betaler for lovlige innholdstjenester på internett, skal kunne få tilgang til samme tjeneste og samme innhold uavhengig hvor i Europa man måtte befinne seg. Det er viktig å understreke at det ikke vil være snakk om å la utenlandske brukere få tilgang til nasjonale innholdstjenester. Det er i stedet snakk om å la forbrukere, som betaler for en innholdstjeneste i sin hjemstat, «ta med seg» denne tjenesten og ha tilgang til den også utenfor hjemstatens landegrenser, innenfor EU-området. Etter EU-kommisjonens syn vil dette ikke påvirke eksisterende klareringsregimer i særlig grad, da det ikke vil utvide kretsen av brukere det klareres for. På denne måten vil ikke økt portabilitet utfordre systemet med territoriell klarering av innholdstjenestene. EU-kommisjonen har et uttalt mål om at portabilitet for europeiske forbrukere blir en realitet innen 2017.

## Implementering

Norge er gjennom EØS-avtalen i stor grad forpliktet til å følge utviklingen innen EU-retten. Det betyr at selv om Norge ikke direkte er en del av det europeisk lovsamarbeidet, vil dette likevel få stor innvirkning på rettsutviklingen i Norge. Dette gir også Kulturdepartementet uttrykk for i sitt høringsforslag til ny åndsverklov. Ved gjennomgangen av flere sentrale problemstillinger henvises det til både lovgivningsarbeidet og rettspraksis i EU, og det påpekes at dette vil ha stor betydning for utformingen av en ny og moderne norsk lovgivning på opphavsrettsområdet.

# Ny forvaltningskontrakt for Norwaco



Jon H. Knudtson  
Norwaco

## Norwaco har ingen rettigheter selv

Norwacos lisensiering er basert på individuelle rettigheter som legges til forvaltning fra Norwacos medlemsorganisasjoner. I første omgang er rettighetsforvaltningen overført til medlemsorganisasjonene fra deres

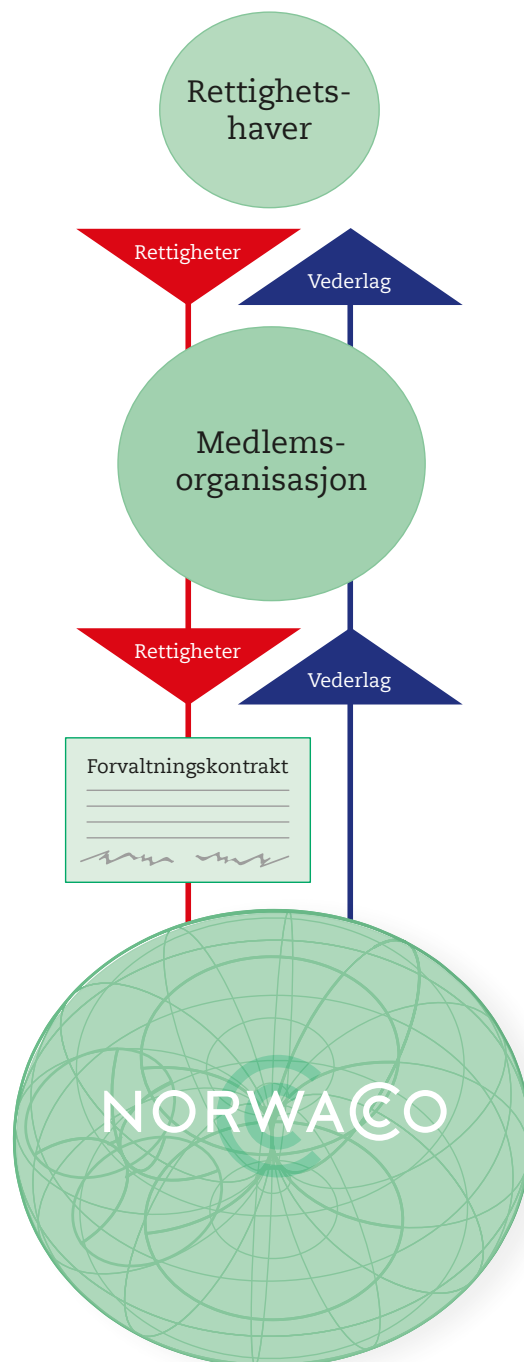
medlemmer – de individuelle rettighetshaverne, for eksempel gjennom vedtekter eller medlemsavtale.

Overføringen av forvaltningen fra medlemsorganisasjonene til Norwaco skjer gjennom inngåelse av en forvaltningskontrakt mellom hver enkelt medlemsorganisasjon og Norwaco. Forvaltningskontrakten inneholder detaljer om, og betingelser for, oppdragene.

## Ny forvaltningskontrakt

Eksisterende forvaltningskontrakt ble innført i 2009 og er inngått med alle medlemsorganisasjonene. Siden den gang har det skjedd en enorm utvikling i digitale innholdstjenester, og disse kan ikke uten videre lisensieres gjennom den eksisterende forvaltningskontrakten. I tillegg har rettsavgjørelser og forestående endringer i åndsverkloven medført at flere av begrepene i kontrakten ikke lenger er relevante for den utnyttelsen som skal lisensieres. At noen av de gjeldende sektorene dekker flere avtaleområder, kan være problematisk dersom en medlemsorganisasjon kun har rettigheter på et område eller ønsker å forvalte et avtaleområde selv.

Derfor har Norwaco utarbeidet ny forvaltningskontrakt som ble vedtatt i styret like før årsskiftet. Kontrakten skal i løpet av våren inngås med alle Norwacos medlemsorganisasjoner til erstatning for gjeldende kontrakt.



## Nye Forvaltningssektorer

Den mest åpenbare endringen er at antall sektorer har økt. Dette skyldes oppsplittingen av eksisterende forvaltningsområder og innføringen av den nye sektoren for offentlig fremføring. I tillegg er forvaltningsmulighetene innenfor hvert område gjort videre, og lisensieringen er nå gjerne knyttet til begrepet «bruk» fremfor mer spesifiserte, begrensede benevninger.

*De nye sektorene er:*

### **Sektor I: Tredjeparts TV- og radiodistribusjon**

Sektoren omfatter lineær distribusjon av TV- og radiokanaler via tredjepart og på-forespørsel-tjenester av program. Sektoren erstatter den tidligere Videresendingssektoren.

### **Sektor II: Undervisningsbruk**

Sektoren omfatter bruk av audio- og audiovisuelle verk i undervisningsvirksomhet. Forvaltningsoppdraget er ikke lenger knyttet til opptak og eksemplarfremstilling, men takket være innføringen av generell avtalelisens kan også fremføringshandlinger, herunder strømming fra nett-TV omfattes. Sektoren utgjør hoveddelen av den tidligere Sektor for undervisning og annen intern bruk.

### **Sektor III: Bedriftsintern bruk**

Sektoren omfatter bruk av audio- og audiovisuelle verk internt i bedrifter og i ansattes presentasjoner for kunder og andre samarbeidspartnere. I likhet med Sektor for undervisningsbruk, springer denne sektoren ut av den tidligere Sektor for undervisning og annen intern bruk.

### **Sektor IV: Bruk i bibliotek og museer**

Sektoren omfatter bruk av audio- og audiovisuelle verk for besøkende i biblioteker og museer. Sektoren er resultat av en deling av den tidligere Kulturarvsektoren. Forvaltningsoppdraget er ikke lenger begrenset til fremføring, opptak og kopiering, men omfatter nå bruk generelt.

### **Sektor V: Bruk av TV-selskaps arkivmateriale**

Sektoren omfatter kringkasteres bruk av egne arkivproduksjoner i nye produksjoner og tilgjengeliggjøring til allmennheten for privat bruk. Området lå tidligere under Kulturarvsektoren. Den nye sektoren omfatter også tredjeparts bruk av arkivmateriale. På grunn av generell avtalelisens er forvaltningen ikke lenger begrenset av den spesifikke avtalelisensen som kun omfattet materiale eldre enn 1.1.1997.

### **Sektor VI: Offentlig fremføring av TV-innhold**

Sektoren omfatter lineær og offline fremføring av TV-innhold på offentlig tilgjengelige steder, for eksempel hotellobbyer, treningssentre, flyplasser osv. Dette er et nytt forvaltningsområde for Norwaco.

### **Sektor VII: Privatkopiering**

Sektoren omfatter fordeling av den statlige kompensasjonen for lovlig kopiering til privat bruk. Sektoren er uendret fra tidligere.

## Økt fleksibilitet

Den nye og mer finmaskede inndelingen i forvaltningsoppdrag gjør at medlemsorganisasjonene får større fleksibilitet når det gjelder hvilke oppdrag de vil legge til Norwaco. I tillegg åpner forvaltningskontrakten for at spesifikt avgrensede områder innenfor en forvaltningssektor kan unntas dersom organisasjonen ønsker å forvalte området selv.

Når det er sagt, er det selvsagt avgjørende for Norwaco at rettighetsporteføljen på et forvaltningsområde er av en viss størrelse. Blir rettighetsporteføljen for fragmentert, vil ikke Norwaco være en like interessant avtalepart for kundene våre, og man vil ikke ha den samme forhandlingsmakten.

## Dokumentasjon

Av samme grunn er det selvfølgelig også viktig at det ikke hersker tvil om hvilke rettigheter Norwaco kan gå i forhandlinger med. Det er derfor lagt inn et krav i forvaltningskontrakten om at medlemsorganisasjonene skal dokumentere at de har en rettighetsportefølje på områder hvor de overlater forvaltning til Norwaco. Dette er i og for seg ikke nytt, men en tydeliggjøring.

Norwaco har ingen rettigheter selv, kun de rettighetene som er i behold hos de enkelte rettighetshavere og som de overdrar til sine organisasjoner. Dersom kollektiv forvaltning skal kunne beholde en plass i et verks økonomiske kretslop, også i fremtiden, er det viktig at individuelle rettighetshavere har et bevisst forhold til kontrakter de inngår og velger å beholde rettigheter/vederlagsrett på de områder man ønsker skal forvaltes kollektivt. Bruk gjerne kontraktsklausulene som Norwaco har fått utarbeidet for dette formål.

Norwaco ser frem til å få alle medlemmene over på den nye forvaltningskontrakten og ser med spenning frem mot de nye mulighetene dette vil kunne bringe med seg.



Møllergata 8 · 0179 Oslo  
Telefon: 23 31 68 00  
norwaco@norwaco.no  
www.norwaco.no

## Medlemsorganisasjoner 2015

BONO

Den norske Forfatterforening

Den norske Forleggerforening

Fagpressen

FONO

Forbundet frie fotografer

Grafill

GramArt

IFPI Norge

Musikernes fellesorganisasjon

Musikkforleggerne

NAViO

NOPA

Norges Fotografforbund

Norsk Artistforbund

Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

Norsk Filmforbund

Norsk Journalistlag

Norsk Komponistforening

Norsk kritikerlag

Norsk Oversetterforening

Norsk Redaktørforening

Norsk Revyforfatterforening

Norsk Sceneinstruktørforening

Norsk Skuespillerforbund

Norsk Tonekunstnersamfund

Norske Barne- og ungdomsbokforfattere

Norske Billedkunstnere

Norske Dansekunstnere

Norske Dramatikeres Forbund

Norske Filmregissører

Norske Scenografer

nyMusikks Komponistgruppe

TONO

Virke Produsentforeningen